

HRVATSKI glasnik

Godina XXII, broj 19

10. svibnja 2012.

cijena 200 Ft

Hrvatski premijer Zoran Milanović boravio je 7. svibnja u Budimpešti na poziv mađarskog premijera Viktora Orbána

Komentar

Knjiga je čovjeku najbolji prijatelj

Knjiga – mnoštvo tematski povezanih ispisanih ili tiskanih listova jedinstvene strukture, svezanih i ukoričenih radi jednostavnosti čitanja. Knjižnica – zbirka knjiga i periodičnih publikacija; javna ustanova u kojoj se knjige i druge tiskane publikacije skupljaju, čuvaju, katalogiziraju, čitaju i posuđuju radi čitanja – stoji u rječniku hrvatskoga jezika.

Knjiga je čovjeku najbolji prijatelj od malih nogu, od majčinoga krila i vrtića gdje sluša prve riječi koje mu čitaju drugi, do prvog razreda gdje upoznaje slova i počinje čitati, koja ga prati kroz cijeli život, u osobnom životu, službi, državnim uredima... Ona mu je najbolji prijatelj i u dobru i u zlu. Ona mu može biti razbibriga, zabava, ali i utjeha u teškim trenucima života. Osim toga da zadovolji svoje duhovne potrebe, ali da se iz nje stečenim raznim znanjima koristi u svakodnevnom poslu i životu.

Nedavno smo bili svjedoci u najmanju ruku nesvakidašnjem, ali baš zbog toga i vrlo radosnom događaju. Naime u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačka čitaonica“ u Baji otvorena je nova hrvatska knjižnica i čitaonica, s pologom knjižnog fonda Gradske knjižnice Andre Ady na hrvatskom jeziku.

U protekla dva desetljeća kada se kulturne ustanove pa i knjižnice uglavnom zatvaraju, sada je otvorena nova. Iako skromna, ali vrlo važna u životu bajskih Hrvata. Ako ne drugo, onda budi nadu u ljepšu budućnost. To više jer dok je gradska ustanova kao bazična knjižnica nabavljala hrvatsko-srpske knjige u 18 primjeraka i za okolna naselja, a danas je broj knjižnica smanjen na svega pet.

Kako je pri otvorenju naglasila ravnateljica Gradske knjižnice u Baji, u knjigama nalazimo i naše tradicije, običaje, one nam pomažu da sve to prenesemo na mlađe naraštaje.

Otvorenje nove hrvatske knjižnice i čitaonice koja broji domalo 800 knjiga, a nešto manje naslova, poziv je na čitanje i posudbu hrvatskih knjiga, ali jednako tako i na sakupljanje dragocjenih, rijetkih, već gotovo zaboravljenih starijih izdanja, knjiga, časopisa i novina, koja se čuvaju u obiteljskim knjižnicama, na policama, u zapećcima. Neke se samo ne upotrebljavaju, ne listaju, i ne čitaju, a drugima prijeti uništenje.

Pa iako je knjiga do danas ostala čovjeku najbolji prijatelj, ona se, nažalost, sve rjeđe čita, a još manje kupuje. Nažalost, vrlo ograničena novčana sredstva za nabavu novih izdanja posljednjih godina onemogućavala su proširenje knjižnog fonda na hrvatskom jeziku. Stoga se mora poraditi na izmjeni tako nepovoljnoga stanja, jer hrvatske knjige nisu dostupne ni u onolikoj mjeri koliko bi bilo poželjno, ni s naslovima koji su traženi. Istina, upitna je i stvarna potražnja, o čemu nemamo nikakve vjerodostojne podatke.

S. B.

„Glasnikov tjedan“

Svjetski dan slobode medija obilježava se svake godine 3. svibnja, i to od 1993. proglašenjem Glavne skupštine Ujedinjenih naroda. Toga dana više nego uobičajeno čitamo o slobodi medija, procjenjuje se stanje slobode medija i raspravlja se o mogućnostima rješavanja brojnih izazova, podizanju svijesti i važnosti medijskih sloboda i njezinih temeljnih načela. Mnogi novinari i novinarki rade predano i u najtežim uvjetima (bez uvjeta) rade po najvišim standardima struke. Mnogi zbog toga ostaju bez posla, a neki i vlastiti život dovode u pitanje. Ono što je sveto ili bi

društva, kada su na vlasti, malo čine da to ostvare. Stoga se vlade i vlasti svakodnevno upozoravaju neka štite temeljno pravo na slobodu medija i slobodu iznošenja javnoga mišljenja.

Tako u povodu Svjetskog dana slobode medija u ime Europske Unije Catherine Ashton se poklonila pred svima koji se bore za pravo na slobodu mišljenja te slobodne i pluralne medije naglašavajući kako je cenzura neprihvatljiva, jednako kao i uznemiravanje urednika, pisaca, novinara i blogera. Predsjednik Europskog parlamenta Martin Schulz naglašava kako se ne može jednom izboriti sloboda medija, nego je treba živjeti, za nju se boriti svakodnevno te kako je upravo sloboda medija preduvjet bilo kakvih političkih sloboda. Vjerujem kako upravo sloboda medija pomaže u preoblikovanju svijeta i društva. Znamo kako su slobodni,

Često se kaže kako medijski prostor ne smije biti instrumentaliziran ili iskorišten na štetu novinarske struke, kao što ni novinari i novinarki ne smiju pristati na umanjene profesionalne standarde. Za rečeno trebalo bi osigurati i instrumente zaštite.

tako trebalo biti za svakoga novinara, jest profesionalno izvještavanje javnosti poštujući pri tome temeljna načela struke koja svima osigurava pravo na slobodu javnog mišljenja i pravo na informaciju. Često se kaže kako medijski prostor ne smije biti instrumentaliziran ili iskorišten na štetu novinarske struke, kao što ni novinari i novinarki ne smiju pristati na umanjene profesionalne standarde. Za rečeno trebalo bi osigurati i instrumente zaštite. Digitalno doba suočilo je struku s pitanjem što je to novinarstvo??? Trebaju jasne medijske strategije, a ne samovoljnost stvaranja informativnog prostora.

Oni koji su u političkoj oporbi, uvijek govore kako tek slobodni i neovisni mediji mogu biti zalag demokratskog

pluralni i nezavisni mediji temeljni preduvjet slobode medija. Danas se na svim razinama i na svim kontinentima vrši pritisak na medije. U Turskoj je zatvoreno više od sto novinara, prošle ih je godine diljem svijeta ubijeno 62, a kako tvrdi Savez europskih novinara, „u Mađarskoj su potrebna znatno veća jamstva novinarskih prava“. I Europa ima velikih problema: razlike između Istoka i Zapada, Sjevera i Juga, između slobodnih, ali ne i nezavisnih medija, medija u rukama bogatih, privrednih krugova, političkih elita i vlastodržaca. Astrid Frohloff kaže kako 80% svjetskoga stanovništva živi u zemljama u kojima se ne ostvaruje sloboda medija.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonač sazvaio je redovitu sjednicu Kongresa SHM-a, koja će se održati 19. svibnja, s početkom u 11 sati, u predvorju budimpeštanske Hrvatske škole (Budimpešta XIV, Kántorné sétány 1–3). Dnevni red sastanka: 1. Izvješće o radu i izvješće o financijskim uvjetima SHM-a za razdoblje od 2006. do 2011. godine; 2. Izvješće o neprofitabilnosti, financijsko izvješće za 2011. godinu i Plan proračuna SHM-a za 2012. godinu; 3. Izmjene i dopune Statuta SHM-a; 4. Izbor predsjedatelja Kongresa; 5. Izbor članova radnih skupina Kongresa; 6. Izbor predsjednika, dopredsjednika SHM-a; 7. Izbor članova Predsjedništva i Nadzornog odbora SHM-a; 8. Ostala pitanja i prijedlozi.

PETROVO SELO – Ovo južnogradišćansko selo je od 30. aprila prez načelnika. Naime, toga dana na sjednici seoskoga zastupništva odrekao se je funkcije poglavara Viktor Kohut ki je poldrug ljeta peljao petroviške posle. Petrovo Selo sad čeka na međuvremenske izbore kojega moraju ispisati u naredni tri miseci. Donidob će djela riktati dosadašnja donaćelnica sela Agica Jurašić-Škrapić. U narednom broju Hrvatskoga glasnika objavljujemo ekskluzivni razgovor s bivšim načelnikom, Viktorom Kohutom.

Aktualno

Zoran Milanović: „Status Hrvata u Mađarskoj i status Mađara u Hrvatskoj nije loš, spada među uzornije“

Susret Orban–Milanović, izvrsni odnosi

Hrvatski premijer Zoran Milanović i mađarski premijer Viktor Orbán na konferenciji za tisak nakon zajedničkih razgovora (Foto: MTI)

Hrvatski premijer Zoran Milanović boravio je 7. svibnja u Budimpešti na poziv mađarskog premijera Viktora Orbána. Dvosatni razgovori obuhvatili su bilateralne odnose, suradnju unutar EU-a, potencijale za provedbu inicijativa od zajedničkog interesa na području energetike i infrastrukture te stanje u regiji. Nakon sastanka s premijerom Orbánom Zoran Milanović sastao se i s predsjednikom Mađarskog parlamenta i privremenim vršiteljem dužnosti predsjednika Mađarske Lászlóom Kövérom, a potom u poslijepodnevnom satima na Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti s predsjednikom Hrvatske državne samouprave Mišom Heppom i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem.

Odnosi dviju zemalja tradicionalno su dobri i prijateljski, što je Mađarska posebno pokazala tijekom predsjedanja Europskom Unijom u prvoj polovici 2011. kada se snažno zalagala da se hrvatski pristupni pregovori završe do kraja njezina predsjedanja, te time što je bila druga zemlja EU-a koja je ratificirala hrvatski Ugovor o pristupanju, 13. veljače ove godine.

Na tiskovnoj konferenciji najviše zanimanja bilo je oko sadržaja razgovora vođenih o problematici tvrtki INA-e i MOL-a. Dvojica su se premijera složila kako je u zajedničkom interesu obje zemlje da tvrtke INA i MOL dobro posluju, ali su kazali da se problemi ne mogu rješavati na međudržavnoj razini jer ni mađarska vlada ni sadašnja hrvatska vlada s tijekom preuzimanja nemaju ništa. Na konferenciji za tisak Milanović je kazao kako je

zajednički interes da obje kompanije stvaraju profit i plaćaju poreze, te dodao kako je tema INA-e i MOL-a nezaobilazna kada su u pitanju razgovori hrvatske i mađarske strane, ali je naglasio da to nisu pitanja o kojima formalno-pravno vlade mogu odlučivati. Milanović je istaknuo kako su Hrvatska i Mađarska dvije male zemlje koje se u današnjoj EU moraju specijalizirati i moraju prepoznati svoje interese, a to su, kako je rekao, riječki koridor, riječka luka i ukapljeni plin. Dva najveća dioničara INA-e jesu hrvatska vlada koja u njoj ima 44,84 posto dionica i MOL, koji ima 47,26 posto, od čega je mađarska vlada kupila 25 posto. Mađarska je država (vlada) dakle vlasnica četvrtine MOL-ovih dionica. Orbán je naglasio kako se sporna pitanja trebaju rješavati tamo gdje se može, dodajući da Mađarska ima najbolju namjeru, da je spremna surađivati, ali da ima male mogućnosti utjecaja na poslovanje tvrtke. „MOL je jedna od najvećih srednjoeuropskih kompanija i kao u svakoj drugoj europskoj kompaniji dioničarski ugovori, uvjeti i konstrukcije unutarne su stvari kompanije. Spremnimo surađivati, ali kao mađarska država gotovo da nemamo

nikakva utjecaja“ – rekao je premijer Orbán. Obojica premijera naglasila su tradicionalne prijateljske odnose dviju država. Milanović je posebno istaknuo kako će učiniti sve što je u njegovoj moći da problemi oko INA-e i MOL-a ne utječu negativno na odnose Hrvatske i Mađarske. Viktor Orbán je rekao kako je jedan od glavnih ciljeva sastanka bio povećati razinu energetske sigurnosti dviju zemalja, te dodao kako je Mađarska spremna sudjelovanju u svim ulaganjima koje povećavaju energetska sigurnost u regiji.

„Status Hrvata u Mađarskoj i status Mađara u Hrvatskoj nije loš, spada među uzornije“

Nakon sastanka s predsjednikom HDS-a Mišom Heppom i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem Zoran Milanović izjavio je za Hrvatski glasnik kako su se u pregovorima s mađarskom stranom dotakli i pitanja položaja Hrvata u Mađarskoj.

„Samo smo se dotakli toga pitanja, s obzirom da ja vjerujem kako su ti odnosi dobri i status Hrvata u Mađarskoj i status Mađara u Hrvatskoj nije loš, spada među uzornije kada gledamo komparativno status Hrvata u drugim državama, naravno da je uvijek moguće bolje“, kazao je Zoran Milanović.

Upitan da se osvrne na instituciju glasnogovornika koja se predviđa kao rješenje parlamentarne nazočnosti manjina u Mađarskom parlamentu od 2014. godine, Milanović je kazao kako je to mađarsko rješenje. „Hrvatska ima malo drugačije rješenje, 15 tisuća Mađara ima svoga saborskog zastupnika, Mađarska ide na rješenje koje je bolje nego što je bilo, jer nije bilo nikakvo, ali još uvijek nije kao hrvatsko, mi ne možemo vršiti pritisak na Mađarsku da usvoji nešto što nije dio međunarodnog konvencionalnog prava, u slučaju Hrvatske to je jedno rješenje koje je Hrvatska primijenila prema svim manjinama u Hrvatskoj ovisno o zastupljenosti pojedine manjine u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske. Hrvatska ima napredne zakone, vrlo malo država ima zakone kao što su hrvat-

Radni sastanak (Foto: www.kormany.hu)

BUDIMPEŠTA – Mađarski premijer Viktor Orbán i Zsolt Semjén, zamjenik ministra za nacionalnu politiku, primili su u Parlamentu Šandora Jakaba, predsjednika Demokratske zajednice Mađara u Hrvatskoj. Predstavnik Mađara iz Hrvatske govorio je o djelovanju na polju obrazovanja, javne prosvjete odnosno njegovanja tradicija te naglasio važnost jačanja prisutnosti u gospodarskom životu. Predstavници mađarske vlade obećali su skrb u nastojanjima Zajednice. Predsjednik organizacije Mađara iz Hrvatske izvijestio je o položaju Mađara u Hrvatskoj i o unutrašnjoj politici države.

BAJA – U suorganizaciji Samouprave grada Baje, Mađarskog nacionalnog gastronomskog saveza, Srednje stručne ugostiteljske škole Júlie Bánai, Glazbene ustanove „Danubia”, Općeprosvjetnog središta Svetog Ladislava, Općeprosvjetnog središta „Újváros” i D. o. o. Baja Marketing, 12. svibnja u Baji se priređuje već tradicionalni blagdan Svetog Ivana Nepomuka i „Gastroboj” uz brojne prateće programe. Cjelodnevni sadržaji i popratni programi održavaju se na Šugavici i na središnjem gradskom Trgu Svetog Trojstva. Gastroboj na Trgu Svetog Trojstva u 11.30 svečano otvara gradonačelnik i parlamentarni zastupnik Robert Zsigó, ujedno i glavni pokrovitelj priredbe. U 15 sati počinje natjecanje u kuhanju ribe za naslov prvaka grada Baje u 2012. godini. U prigodnome kulturnom programu od 15.15, osim drugih, nastupit će i bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana”, koji će nastup ponoviti i od 19 sati. Od 18.30 služi se misno slavlje u kapelici Svetog Ivana, nakon čega povorka vjernika u procesiji kreće do spomenika Istvána Türra. Od 20 sati procesija nastavlja put s lampionima na Šugavici do Ribarske obale, odakle polazi u središte grada. Već po tradiciji, na Trgu Svetog Trojstva načelnik grada Baje u 21 sat prima izaslanstvo Svetog Ivana, slijedi otvaranje bačve. Od 21.30 do 24 sata priređuje se plesna večer, a goste će zabavljati Orkestar „Orašje” iz Mohača i Vršende.

OSIJEK – Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i osječka Kulturna udruga Oksimoron 15. svibnja u Osijeku potpisuju ugovor o kulturnoj suradnji. Istoga će dana biti predstavljanje najnovije knjige Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj – Izazovi-sabiranja, sumjeravanja, i tumačenja autora Tomislava Žigmanova. Knjiga je to studija i ogleda o knjižskim i književnim temama hrvatskog istočnog zagranica koju je Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj objavio početkom 2012. godine u Biblioteci NOVA u suizdavaštvu sa Zavodom za kulturu vojvodanskih Hrvata i osječkom Kulturnom udrugom Oksimoron.

Na Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti hrvatski premijer Zoran Milanović zadržao se u polusatnom razgovoru s predsjednikom Hrvatske državne samouprave Mišom Heppom i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem

ski glede manjina i zastupljenosti manjina u predstavničkom tijelu mi to možemo napomenuti drugima, ali mi to ne možemo tražiti niti inzistirati, to je prostor djelovanja u kojem se nalazimo”, zaključio je hrvatski premijer Zoran Milanović.

Hrvatski premijer Zoran Milanović s Mišom Heppom, Josom Ostrogoncem i veleposlanikom Ivanom Bandićem

Ovih je dana Zoran Milanović izjavio kako je utemeljenje Ureda za odnose s Hrvatima izvan Hrvatske dokaz koliko će Vlada voditi računa o interesima Hrvata izvan Hrvatske, pa tako i Hrvata u Mađarskoj, donijeta je i odluka o unutarnjem ustrojstvu državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, na Vladinoj sjednici 3. svibnja. Na pitanje kako zamišlja konkretne oblike pomoći upravo Hrvatima u Mađarskoj, Milanović je odgovorio: „Ja se nadam i to je intencija koncentriranje se naglaskom na važnije projekte do sada mi se čini da je tako bilo malo previše raspršeno kada je u pitanju Bosna i Hercegovina gdje živi najbrojnija hrvatska zajednica izvan Hrvatske. Ne želim kritizirati što je bilo ranije, recimo da može malo bolje od toga. Ja se nadam kako će biti bolje, ali vidjet ćemo.“

Osvrćući se na sastanak s predsjednikom HDS-a Mišom Heppom i predsjednikom SHM-a Josom Ostrogoncem Zoran Milanović je rekao: „Upoznali su me sa svime onim

o čemu znaju više od mene, a to je ono čime se bave, dakle statusom Hrvata, što su i sami, u Mađarskoj. Govorili su mi o statusu Hrvata u Mađarskoj, pokazali mi objekte, upoznali se tekućom problematikom, pokazali nekretnine, učeničke domove, vrtiće, škole. Upoznali me sa svime onim što čini identitet, obrazovnu strukturu, to je važno. Jer ako Hrvati u Mađarskoj ostanu bez jezika, realno to je ono (jezik) bazično što ih odvaja, što ih čini drugačijima, naime kulturološki regionalno nema velike razlike između Hrvata i Mađara koji žive ovdje, ali jezik i taj osjećaj pripadnosti je posebnost. Bez kulture nema manjine i nema identiteta. Hrvatska nacija, kojoj i Hrvati u Mađarskoj pripadaju, proizvod je jednoga vremena i jedne svijesti o identitetu koja je nabujala u posljednjih 150 godina, sve su to povijesni procesi, narod s jednog prostora ima svijest o zajedničkom porijeklu i zajedničkoj pripadnosti, to je kultura.”

Upitan kada će hrvatska vlada podmiriti preostali dio obveza preuzetih oko sufinanciranja izgradnje Hrvatskog vrtića i učeničkog doma u Santovu, Zoran Milanović je izjavio kako ne želi davati nikakva obećanja i kako je pitanje „predetaljno”, ali kako vjeruje da će biti riješeno kako je i dogovoreno.

Svaki susret s hrvatskim dužnosnicima važan je za hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, iznijeli smo premijeru Zoranu Milanoviću niz pitanja te tražili potporu matične domovine. Pozvali smo ga da posjeti naše ustanove i Ured HDS-a kako bi bolje upoznao naš status – reče predsjednik HDS-a Mišo Hepp za Hrvatski glasnik.

Joso Ostrogonac, predsjednik SHM-a, kazao je za Hrvatski glasnik kako je premijera Milanovića upoznao s teškoćama financiranja civilne sfere Hrvata u Mađarskoj, te izrazio nadu kako će i utemeljenje Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske biti od pomoći i civilnim udrugama Hrvata iz Mađarske.

János Áder izabran za predsjednika Mađarske

Pošto je Pál Schmitt podnio ostavku zbog skandala izazvanog plagijatom, 2. svibnja János Áder izabran je za novog predsjednika Mađarske, a 10. svibnja i službeno je preuzeo dužnost. János Áder, novi predsjednik, dobio je 262 glasa zastupnika u parlamentu s 386 mjesta. Nakon izbora novi predsjednik je prisegnuo.

Stranka krajnje desnice Jobbik glasovala je protiv izbora J. Ádera, a ostale oporbene stranke, Socijalisti, Zeleni, LMP i nova frakcija, bojkotirale su glasovanje. Novi predsjednik u svome prvom govoru na dužnosti predsjednika Mađarske proveo si je samoanalizu, ističući da se nikada nije plašio zadatka, ali dužnost predsjednika Mađarske bit će najzobitljiviji zadatak za njega. Prema njegovu mišljenju jedinstvo naroda sastoji se od mnoštvo glasova te da se nikada ne smije zaboraviti što je demokracija. Ona nastaje u prepirkama, ali nikada ne smije biti iz nje izostavljeno poštovanje. Po njemu, do uspjeha još treba urediti unutrašnje poslove. U svome govoru citirao je bivše predsjednike Árpáda Göncza, Ferencá Mádlá, Lászlóa Sólyomá i Pála Schmittá te se pozivao na novi Temeljni

zakon, koji prema njegovu mišljenju dobra je osnova za dalje djelovanje političke nacije. Obećao je da će biti glasnogovornik mađarskih interesa i vrijednosti.

János Áder (52) po struci je pravnik. Bio je među osnivačima danas vladajuće stranke Fidesz, sudjelovao u tzv. Razgovorima okruglog stola temeljem kojih je 1989. godine omogućen miran prijelaz s tadašnjega komunističkog na višestranački demokratski poredak. Na prvim demokratskim izborima izabran je za člana Nacionalne skupštine čiji je član bio do 2009. godine, a od 1998. do 2002. bio je i njezin predsjednik. Godine 2009. izabran je u Europski parlament.

Beta

Foto: www.origo.hu

„Nacionalne manjine u Hrvatskoj i Hrvati kao manjina – europski izazovi”

U skladu s tradicijom, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba organizira znanstveno-stručni skup Annales Pilar 2012: na temu: „Nacionalne manjine u Hrvatskoj i Hrvati kao manjina – europski izazovi”, koji će se održati početkom lipnja 2012. u Zagrebu. Republika je Hrvatska država na čijem području tradicionalno živi znatan broj nacionalnih manjina. Neke nacionalne manjine stoljećima žive na ovim prostorima, a pripadnici drugih nacionalnih manjina, doseljavali su se u različitim razdobljima. Osamostaljivanjem Republike Hrvatske i njezinim međunarodnim priznanjem 1992. godine, nacionalne manjine dobivaju novi pravni status. Prema „Ustavnom zakonu o ljudskim pravima i slobodama te o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina” u Republici Hrvatskoj iz 2000. godine priznata su prava 22 nacionalne manjine. Prema popisima do 2001. godine broj pripadnika kod većine nacionalnih manjina u stalnom je opadanju. S druge strane Hrvatska je zemlja koja u susjednim zemljama ima vlastite manjinske zajednice. U nekim zemljama hrvatska manjina ima priznat status manjine, u drugim ima status jezične manjine, a u trećim uopće nije priznata manjina. Kao i kod nacionalnih manjina u Hrvatskoj, i hrvatske manjine stalno bilježe opadanje brojnosti. Republika Hrvatska potkraj 2011. godine potpisala je pretprijetni ugovor EU i obvezala se da će štiti sva prava manjinskih zajednica. Jednako tako Republika Hrvatska potkraj 2011. proglasila je Zakon o odnosima Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, u kojem se obvezala štiti prava pripadnicima hrvatske manjine u europskim državama. Ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju veli dio nacionalnih manjina u Hrvatskoj te hrvatske manjine ponovno će dijeliti jedan europski politički prostor. Premda ovaj znanstveni skup nema zahtjev da odgovori na sva problematična i otvorena pitanja jednih i drugih manjina, namjera je ovoga skupa učiniti prvi korak u povezivanju i razumijevanju zajedničke problematike manjina u Hrvatskoj i hrvatskih manjina u susjednim zemljama.

BAJA – U okviru svečanosti Svetog Ivana Nepomuka i povodom Dana nematerijalne kulturne baštine, 12. svibnja priređuje se informacijski dan u Muzeju Istvána Türra u Baji. U programu sudjeluje bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana”. U 14 sati okupljene pozdravljaju ravnateljica Muzeja Zita Kovács i Kelemen Kothencz, županijski referent Uprave Nematerijalne kulturne baštine. Od 14.15 izlaganje pod naslovom Sporazum o nematerijalnoj kulturnoj baštini i njegovo ostvarenje u Mađarskoj održat će Eszter Csonka Takács, ravnateljica Uprave Nematerijalne kulturne baštine Etnografskog muzeja na otvorenom. Izlaganje na temu Nematerijalna kulturna baština u Mađarskoj – Kalača održat će Imre Romics, ravnatelj Muzeja „Károly Viski”, nakon čega slijede mišljenja, pitanja i otvorenje prigodne izložbe.

ALJMAŠ – Hrvatska samouprava grada Aljmaša i Bunjevački „Divan klub” 26. svibnja suorganiziraju Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba, ujedno i obilježavanje 18. obljetnice zbratimljenja Aljmaša i Bizovca. Program počinje u 14 sati u Društvenom domu Fiedler otvorenjem izložbe slamarskih radova iz Tavankuta. Od 15 sati priređuje se prigodni kulturni program u kojem nastupaju KUD „Zora” iz Aljmaša, KUD „Gara”, Umirovljenički klub i Njemačka plesna skupina iz Aljmaša, solistica Suzana Konkoly Zeke te djeca i učenici hrvatske skupine iz vrtića odnosno mjesne škole. U 17 sati upriličit će se polaganje vijenaca kod spomenika, a u 18 sati misno slavlje na hrvatskome jeziku. Spomen-dan, već po običaju, završava hrvatskim balom u gostionici „Žuto ždrijebe”, a goste će zabavljati Orkestar „Bačka” iz Gare. Ulaznica za bal 1000 Ft, s večerom 2500 Ft. Narudžba ulaznica na telefonu: 06-70/388-7198 ili 06-30/416-6563.

LUKOVIŠĆE – Dana 19. svibnja u lukoviškom domu kulture priređuje se veliko folklorno slavlje. Naime toga dana tamošnji KUD Drava programom slavi petu obljetnicu djelovanja. U jubilarnom programu nastupit će i pečuški KUD Tanac sa svojim pratećim sastavom, Orkestrom Vizin.

BUDIMPEŠTA – Stručni odjel za narodnosti Mađarskog etnografskog društva organizira predstavljanje posljednjih pet objelodanjenih svezaka u seriji „Etnografija narodnosti u Mađarskoj”, što će se upriličiti 17. svibnja 2012. godine u Etnografskome muzeju, u dvorani 213, s početkom u 14 sati. Sveske će predstaviti Emilija Martyin (rumunjski), prof. dr. Károly Manherz (njemački), Đuro Franković (hrvatski), Borislav Rus (srpski) i dr. András Bertalan Székely (zajednički bugarski, grčki, poljski, armenski i ruski svezak). Domaćin priredbe bit će dr. Sándor Horvat, predsjednik Stručnog odjela za narodnosti. Nakon predstavljanja urednici i autori odgovarat će na postavljena pitanja. Navedeni se svesci mogu kupiti s popustom na licu mjesta.

Generalna sjednica Skupščine Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj

Izveščaji, plani, delegati na približavajući Kongres SHM-a

Predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Čaba Horvath, sazvaio je generalnu sjednicu Skupščine 29. aprila, u nedilju na pola tri na Prisiku. Razlogom moremo spomenuti i veliki gradišćanski tamburaški i plesni festival Cvrčak, Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, isti dan u mjesnom Domu kulture. Pokidob spravišće još u pola tri nije imalo kvorum, sazvano je za pol ure kasnije s istim dnevnim redom. Pozivu se je odazvalo 28 članov. Predsjednik Čaba Horvath je ov sastanak otvorio s tim da nažalost tajnik Geza Völgyi st. ne more biti nazočan zavolj smrtnog slučaja u familiji, tako da i pinezni i programski izvješćaji bit će kraći i ne toliko detaljniji. Za voditelja zapisnika je jednoglasno primljen Andrija Handler, zamjenik predsjednika, a za povjerenika Franjo Grubić iz Koljnofa.

U dnevnom redu je položen proračun prošloga ljeta i izvješće o društvenom djelovanju. Pod drugom točkom se je obratila pažnja na ovoljetošnje plane Društva. Zatim je bilo riči još o pripravi na približavajući Kongres Saveza Hrvata u Mađarskoj ter se je izvješćavalo o novom civilnom zakonu. Med ostalimi pitanji spomenut je i dugočuvani projekt Društva o osnivanju sridnjoškolskoga kompleksa u Sambotelu.

U manjkanju tajnika je predsjednik informirao nazočne da u programi i nije bilo preveć bogato prošlo ljetu. Ovput je zahvalio svim pomagačem i predstavnikom još jednoki su sudjelovali u organizaciji velike sambotelske svetačnosti, 20. obljetnice Društva. Za sajam Gradišćanskih Hrvatov koji je održan u Koljnofu je rekao Čaba Horvath da je jako dobra ideja krenula i samo se ufati moremo da će se to međunarodno spravišće i u budućće nastaviti. Moremo biti gizdavi svi na PETNO-festival u Petrovom Selu, na Nakovićevo naticanje u lipom govoru, kot i na jezično naticanje gradišćanskih školarov, je začeo nabranje peljač Gradišćanskih Hrvatov, ter je naglasio da su svaku pohvalu vridni petrovski i židanski igrokazači ki su jedini amaterski glumci na tlu cijele Ugarske. Novim projektom je spomenuto izdanje prve cedejke tamburaškoga sastava Koprive iz Petrovoga Sela ter njev nastup na festivalu lanjsko ljetu u Pitomači. Uz ostalo rečeno je i to da je Društvo posebna civilna organizacija i treba se odvojiti od ostalih društav. Na temelju toga moralo bi imati i svoje programe ter priredbe, zvana toga da se potpomažu regionalne i tradicionalne prilike, a podupiraju se i nove ideje.

Ovput smo doznali kako je Društvo gospodarilo prošlo ljetu s 2 079 204 Ft. Najveći dio pinez je prošao na administrativne i putne

stroške ter na financiranje programov. K tomu je došlo još kupovanje mašina za fotokopiranje. Ovo ljetu je Društvo začelo s 1 060 840 Ft u kasi. Izvješće o financiji je prihvaćeno jednoglasno. Kako je još rekao Čaba Horvath, predsjedništvo Društva je odobrilo na undanskoj sjednici da se napravi internetska stranica za Društvo, ka će biti vrijeda gotovo. Na toj stranici će svako selo imati svoj posebni pristup i more staviti najvažnije visti, dogodjaje. I ljetos je predvidjeno podupiranje za usavršavanje učiteljev, raznih seoskih priredab. Med regionalnimi programi Sedenikova svetačnost će se proslaviti i posebnim reprintizdanjem njegovih djel, pinezno će biti nadalje podupiran Čitalački tabor u Gornjem Četaru, tamburaški tabor za napredne svirače u Koljnofu, a i školska naticanja. Kako je rekao predsjednik, tribali bi izdjalati strategiju kako amaterski igrokazači zajdu u sve već naših sel. Plan Koordinacijskoga odbora je da se po seli sakupljaju hižna imena, zato je posebno prikdana društvena molba na naticanju. Kako je predvidjeno, predsjedništvo bi zasjedalo dvomisečno. Ljetos Društvo s prihodi kalkulira oko tri milijun Ft, a pri tom je Čaba Horvath naglasio, da bi kotrigi morali ozbiljnije zeti uplatu članarine. Trenutačno DGHU ima u registraciji 260 članov.

Predsjednik je uz ostalo još najjavio da je prošlog pondiljka na sjednici Predsjedništva Geza Völgyi st. dao otkaz na funkciji tajnika jer da nije već u stanju peljati preveliku društvenu administraciju. Otpovidanje s dužnosti je jednoglasno prihvatila skupščina i bivšemu tajniku ki je od osnivanja Društva bio na ovoj funkciji je izrečena zahvala. U budućnosti će se iskati rješjenje, koga bi znali postaviti za ovo mjesto, iako su glasi takovi da će se vjerojatno ispistati naticanje za odgovarajuću osobu. Ovput smo doznali i to ki člani su delegirani na Kongres. To su: Čaba Horvath (DGHU), Takacs Jánosné (Kemlja), Geza Völgyi ml. (Koljnof), Franjo Grubić (Koljnof), Fanni Sarközi (Koljnof), Geza Völgyi st. (Koljnof), Joško Šaller (Gornji Četar), Jožef Tolnai (Stari Grad), Franci Jurašić (Sambotel), dr. Franjo Pajrić (Šopron), Jolanka Kočiš

Predsjednik Čaba Horvath s potpredsjednikom Društva Andrijom Handlerom ki je ovput peljao i zapisnik

(Petrovo Selo), Stefan Krizmanić (Hrvatski Židan), Edita Horvat-Pauković (Petrovo Selo), Joško Jurinković (Umok), Vince Hergović (Sambotel), Janoš Virag (Bike), Rajmund Filipović (DGMU), Marija Pilšić (Unda), Šandor Petković (Kiseg), Tibor Meršić (Hrvatski Židan).

Na kraju sjednice je još Čaba Horvath izvistio skup da je napisano pismo peljaču Vladinoga ureda u Željeznoj županiji Bertalanu Harangozou, da sa svimi mogućim sredstvi podupira inicijativu Društva za osnivanje

hrvatskoga sridnjoškolskoga kompleksa u Sambotelu. Zato je učiteljem upućena i molba, neka se napravi mala statistika, kako će izgledati broj dice ka se uču po hrvatski u našoj regiji, za dvi-tri ljeti, a na tu malu anketu očekuju se brojke i iz Zalske županije. Čaba Horvath je od skupščine dobio ovlašćenje da i nadalje more zastupati u interesu Gradišćanskih Hrvatov, ako ide za ovo školsko pitanje.

-Tiho-

Dva budući delegati na Kongresu: Franjo Grubić i Geza Völgyi ml.

Hrvatski kulturni centar „Bunjevačka čitaonica“ Baja

Otvorena hrvatska knjižnica i čitaonica te izložba Hrvatskoga glasnika

Obnovljene i uljepšane klupske prostorije Bunjevačke čitaonice, nakon mnogo godina obogaćene s novootvorenom hrvatskom knjižnicom i čitaonicom, ponovno su otvorene za širu javnost odnosno za buduće korisnike. Naime u klupskim prostorijama Udruge Hrvatski kulturni centar „Bunjevačka čitaonica“ u Baji 4. svibnja upriličeno je svečano otvorenje hrvatske knjižnice i čitaonice s fondom hrvatskih knjiga Gradske knjižnice u pologu. Tom je prigodom, u surorganizaciji s Uredništvom Hrvatskoga glasnika i Hrvatskom samoupravom grada Baje, upriličeno i svečano otvorenje izložbe „20 godina Hrvatskoga glasnika“.

Nakon pozdravnih riječi Angele Šokac Marković, Hrvatski glasnik predstavila je glavna i odgovorna urednica Branka Pavić Blažetin

Nakon pozdravnih riječi predsjednice Hrvatske samouprave grada Baje Angele Šokac Marković, izložbu u Čitaoničnim klupskim prostorijama u ranim popodnevним satima otvorila je Branka Pavić Blažetin, glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika. Ona je uz ostalo podsjetila na izlaženje prvoga broja tjednika Hrvata u Mađarskoj, 2. svibnja 1991. godine, čiji je osnivač pola godine prije bio ujesen 1990. godine utemeljeni Savez Hrvata u Mađarskoj, danas suvlasnik lista s Hrvatskom državnom samoupravom. Izdavač je Hrvatskoga glasnika Croatica, neprofitno poduzeće za informativnu, kulturnu i nakladničku djelatnost.

Prikazavši ukratko 20 godina samostalno hrvatskog novinstva u Mađarskoj, kako je uz ostalo naglasila glavna i odgovorna urednica, obilježavanje važnog jubileja bila je dobra prigoda za osvrt unatrag, ali i na današ-

nju te buduću ulogu tjednika kao oaze pisane hrvatske riječi u Mađarskoj, koji pridonosi očuvanju samobitnosti, tradicije i kulture Hrvata u Mađarskoj. Otvorenjem izložbe u Baji završena je godina obilježavanja spomenute obljetnice, koje je počelo središnjom proslavom 5. svibnja 2011. u Budimpešti. Nakon kratkog izlaganja, Branka Pavić Blažetin pozvala je okupljene na razgledavanje izložbe, a predsjedniku HKC „Bunjevačka čitaonica“ Antunu Guganu darovala nekoliko knjiga.

U klupskim prostorijama stoljetne ustanove bunjevačkih Hrvata u Baji i šire u Bačkoj okupilo se četrdesetak članova Udruge te gostiju, odnosno čitatelja hrvatskog tjednika i ljubitelja hrvatske lijepe riječi. Svojom nazočnošću svečanost su uveličali Joso Ostrogonač, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Mária Letenyei, ravnateljica Gradske knjižnice i prosvjetnog središta Endre Ady u Baji, te istaknuti bajski intelektualac i novinar Zoltán Gál. Nakon razgledavanja izložbe u povodu obilježavanja 20. odnosno 21. obljetnice postojanja Hrvatskoga glasnika, u klupskim je prostorijama svečano otvorena hrvatska

Knjižnicu i čitaonicu u klupskim prostorijama Bunjevačke čitaonice otvorila je Mária Letenyei, ravnateljica bajske Gradske knjižnice i prosvjetnog središta Endre Ady

vanja 20. obljetnice samostalnoga hrvatskog novinstva u Mađarskoj. Poželjevši da otvorenjem za širu javnost i korisnike Čitaonica pridonese oživljavanju tradicije, te njezinu prenošenju na mlade, dodala je: „U tome će vam biti na pomoć i ova knjižnica, jer u to spada ju i knjige, a ime obvezuje, pa iako sa skromnim fondom knjiga, ali će zgrada opet praraditi, jednako kao i čitaonica.“ U nadi da će se naći sredstva za proširenje knjižnice i knjižnog fonda, ona je uz ostalo podsjetila kako je prije trideset godina kada je sama počela raditi u knjižnici, koja je kao bazična knjižnica nabavljala hrvatsko-srpske knjige u 18 primjeraka i za okolna naselja, a danas je broj knjižnica smanjen na svega pet. Upravo zbog toga što su u proteklim desetljećima zatvarane, bitno je otvorenje nove knjižnice u Bajskoj čitaonici.

Posjetitelji u razgledavanju izložbe

knjižnica i čitaonica, s knjižnim fondom Gradske knjižnice u pologu.

Otvarajući hrvatsku knjižnicu i čitaonicu, ravnateljica Gradske knjižnice Mária Letenyei izrazila je radost što je svečanost uveličana otvorenjem izložbe u povodu obilježavanja

Zahvalivši ravnateljici na otvorenju, voditelj novootvorene knjižnice i čitaonice Miroslav Šibalin pozvao je okupljene na sakupljanje knjiga i proširenje knjižnog fonda, ali i na njezino posjećivanje. Naime knjižnica će ubuduće raditi redovito otvorenošću za korisnike, a na naše zanimanje nam reče da raspolaže s domalo 800 hrvatskih knjiga koje se mogu posuđivati ili čitati u klupskim prostorijama.

S. B.

Dio sudionika i gostiju u Čitaonici

Keresturska crkva Svetog križa u novom ruhu

Od 29. travnja keresturski se vjernici mole u prekrasnoj, obnovljenoj crkvi, koja simbolizira zajednicu s velikodušnošću, marljivošću, pobožnošću, naime, kako reče mjesni župnik Robert Pogar, na njoj su „otisci“ svakog mještana radom ili drugom potporom. Na svečanu posvetu obnovljene crkve Svetog križa stigli su uzvanici: János Wirth, biskupski vikar Kapošvarske biskupije, László Szászfalvi, državni tajnik za crkvene, narodnosne i civilne veze, prof. Dr. Karlo Gadanji sa Sveučilišta u Sambotelu (rođen u Keresturu) i Péter Cseresnyés, parlamentarni zastupnik. Crkva se obnavljala od 2009. godine, i danas je u punom sjaju.

Obnovljena crkva

Keresturski su vjernici uvijek rado odlazili u crkvu na bogoslužje, održavali svoje vjerske blagdane i rado uljepšavali svoju sredinu. U tome naselju, kada iskrasne neka zamisao, nema da se ne ostvaruje, seoska zajednica, unutar nje i hrvatska, uvijek je spremna za društveni rad, vazda velikodušno poklanja i materijalna sredstva u dobre svrhe. Stigavši u takvu sredinu, župnik Robert Pogar 2007. g. samo je trebao dati ideju, usklađivati aktivnosti, a pomoć je došla objeručke. Tijekom četiri i pol godine obnovljeni su župni stan, crkveno dvorište, sada već i crkva. Keresturci su se obogatili i Integriranim trgovom za usluge zajednice (IKSZT). Crkva Svetog križa obnovljena je potporom Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja s 21,7 milijuna forinti. Natječaj je predan još 2009. g., a ulaganje je započelo lani. Obnovljena je pročelje i unutrašnjost, crkva je dobila novi pod, novi sustav grijanja, napravljena je izolacija, odvedene su oborinske vode. Čak su obnovljene i klupe, i to potporom pojedinih obitelji i Hrvatske samouprave toga mjesta. Tijekom obnove očuvane su povijesne vrijednosti zdanja, stogodišnja ulazna vrata s likovima apostola, izgrađene su nove stube do zboru, na prozore je postavljena izolacija. Inače, prema

povijesnim spisima, crkva je građena 1818. g. u baroknom stilu, ali kerestursku crkvu pisani dokumenti spominju već 1263. g., također pod imenom Svetog križa.

Obnovljenu crkvu čekao je lijep okoliš, naime još prijašnjih godina u crkvenom dvorištu posađeno je drveće, posijana trava, a u blizini crkve obnovljena je župna zgrada, a Integrirani trg također se lijepo uklapa u tu sredinu. Mjesni župnik Robert Pogar, pun inicijative i volje, smatra da vjera nije samo među crkvenim zidovima, nego u svakodnevnom životu, svećenik se treba otvarati prema ljudima, osloviti ih, jer tako se može steći povjerenje i širiti vjera. Stoga mjesni župnik, osim zajedničkih radova na obnovi, organizira i razne aktivnosti za koje također nabavlja sredstva preko natječaja. Tako je priređen Dan obitelji i podučavanje selektivnog sakupljanja otpada,

ustrojavaju se predblagdanske radionice. Na Integriranom trgu civilne inicijative dobivaju prostor, utemeljen je obiteljski zbor, klub za majke.

vjernicima. Vrlo se raduje inicijativi Hrvatske samouprave za održavanje misa na hrvatskom jeziku te se i sam povezoao s Legradskom župom, koja je i gostovala u Keresturu. Od sada obnovljena crkva nudi dostojno mjesto svim vjernicima i svim gostima koji dolaze u to mjesto, a i dokaz je da i u teškim vremenima sa zajedničkim snagama može se mnogo toga ostvariti.

Beta

Snimke: Eržebet Deak Kovač

Program Hrvatskog kazališta

3. svibnja u 15 sati J. Swarz: Snježna kraljica – bajka, u izvedbi dječje kazališne družine Sziporka, kazališna dvorana
8. svibnja u 10.30 sati P. Mančev–Lj. Ostojić: Zečja škola, Metković
9. svibnja u 17.30 sati P. Mančev–Lj. Ostojić: Zečja škola, Mostar
9. svibnja u 20 sati Miroslav Krleža: Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva, Mostar
14. svibnja u 18 sati Fadil Hadžić: Državni lopov, Zagreb
15. svibnja u 15 sati J. Swarz: Snježna kraljica – bajka, u izvedbi dječje kazališne družine Sziporka, kazališna dvorana
16. svibnja u 15 sati J. Swarz: Snježna kraljica – bajka, u izvedbi dječje kazališne družine Sziporka, kazališna dvorana
17. svibnja u 18 sati otvorenje izložbe grafičara Ivana Novaka, galerija Čopor/t/-Horda
17. svibnja u 19 sati Miroslav Medimorec: Hrvatska Antigona, gostovanje Glumačke družine Histrion, kazališna dvorana
18. svibnja u 18 sati Fadil Hadžić: Državni lopov, Olas
20. svibnja u 10.30 sati P. Mančev–Lj. Ostojić: Zečja škola, Osijek
21. svibnja u 17 sati Dan Imre Ecka, predstaviti će se učenici Ustanove za osnovno umjetničko obrazovanje, kazališna dvorana
22. svibnja u 11 sati P. Mančev–Lj. Ostojić: Zečja škola, Lukovišće
25. svibnja u 18 sati Fadil Hadžić: Državni lopov, Kemlja
26. svibnja u 18 sati Fadil Hadžić: Državni lopov, Bizonja.

Trenutak za pjesmu

Dobriša Cesarić

KRIK

Čitavog dana bol mi buja,
Zamjetljiv tek u glasu tihom,
Al dođe noć, i razlije se –
I najedanput kriknem stihom.

Završnuvši svoj vrisak u svijet
Da uokolo traži jeku,
Razdijelio sam svoje srce
Med braću neznanu, daleku.

I krik moj luta, luta, luta,
A kada srodno srce prene,
Da l' ono sluti da je pušten
Iz noći mučne, probdjevne?

Na međimurskim smotrama Pomurje zastupa sedam izvođača

Stručno povjerenstvo Međimurske popevke izabralo je pomurske izvođače za središnju smotru, za dječju i za smotru umirovljenika. Na trima smotrama Pomurje će zastupati dva pjevačka zbor, jedan duet i četiri solista.

Pjevački zbor iz Pustare

Organizacijski odbor središnje smotre Međimurske popevke obratio se predstavnicima hrvatskih pomorskih kulturnih udruga da se razmotri mogućnost organiziranja predsmotre Međimurske popevke u Pomurju. Ovom je gestom učinjen još jedan korak prema priznavanju pripadanja pomorskih Hrvata Međimurcima prema etničkom karakteru, bez obzira na razilaženje mišljenja o njihovoj preselidbi na današnje prostore lijeve obale rijeke Mure. Inače smotra Međimurske popevke svojevrsna je smotra hrvatskih izvornih pučkih popijevaka iz Međimurja, koja se održava već od 1971. godine, stoga su kriteriji prijavljanja vrlo strogi. Može se prijaviti isključivo s pučkom, kajkavskom pjesmom i na nastupu obvezatna je narodna nošnja.

Hrvati u Pomurju objeručke su prihvatili taj poticaj, i ove su godine drugi put priredili Međimursku popevku u Keresturu, 25. ožujka. Nakon mjesec dana od održavanja smotre Stručno povjerenstvo Međimurske popevke donijelo je odluku o izboru izvođača za središnju smotru Međimurske popevke, koja će se održati 2. lipnja u Nedelišću. Od četiri predsmotra, jedna je održana u našem Keresturu gdje je nastupilo 22 izvođača, zborovi, solisti i jedan duet. Od njih je stručni ocjenjivački sud, u sastavu Stjepana Hranjeca, Branimira Magdalenića, Dragice Karoline Šimunković i Miroslava Novaka, izabrao najizvornije izvođače za središnju smotru, za dječju smotru i za smotru umirovljenika, ukupno sedam pomorskih izvođača. To je rekordan broj, naime sa svake predsmotre većinom je izabrano 3-4 izvođača za središnju smotru. Prema riječima predsjednika ocjenjivačkog suda g. Hranjeca, nije to nikakva povlastica, nego su se u mađarskom Pomurju odista očuvale izvorne popijevke, a

izvođači su također izvrsni, pa jednostavno bilo je jako teško odlučiti koga ne kandidirati za središnju smotru.

Voditelji zborova i savjetnici solista bili su pozvani na okrugli stol u Nedelišće gdje su izviješteni o rezultatima, odnosno dani su stručni savjeti glede daljnjeg djelovanja.

Za središnju smotru izabran je Pjevački zbor iz Pustare s pjesmom „*Jutro rano dimo dojdem*”, Pjevački

zbor iz Sumartona s pjesmom *Junaki se z vizite dopelaju*, Duo iz Petribe u sastavu Marije Tihanji i Katice Jakopanec s popijevkom *Protuletje se otpira*, i Oršolja Kuzma, solistica iz Budimpešte, s pjesmom *Šetala se lepa Bara*. Za dječju smotru, koja je održana 5. svibnja u Svetom Martinu u Muri, i ove je godine izabran Sumartonac Alex Kuzma s pjesmom *Mura, Mura* i Kitti Schevelik učenica iz Kerestura s pjesmom *Ružica sem bila*, a za smotru umirovljenika koja će se prirediti u Ivanovcu Fičehaskinja Rozika Broz s pjesmom *Dok sem bila lepa mlada*.

Beta

Hrvatska Antigona

Glumačka družina HISTRION iz Zagreba gostuje u pečuškom Hrvatskom kazalištu 17. svibnja 2012. g. u 19 sati s predstavom Hrvatska Antigona. Autor je predstave Miroslav Medimorec, redatelj Zoran Mužić scenograf Miljenko Sekulić, kostimograf Danica Dedijer; glazba: Arsen Dedić. U predstavi igraju: Nela Kočiš, Aleksandar Bogdanović, Mladen Vulić, Vlatko Dulić, Davor Svedružić, Tara Rosandić.

O predstavi: U svojoj besmrtnoj tragediji Antigoni Sofoklo je pet stoljeća prije Krista prvi uobličio vječni sukob moralnog zakona i političke pragme. Motivom otpora žene protiv rušenja osnovnih ljudskih (Božjih) zakona koristili su se mnogi dramatičari poput Jeana Anouilha, Bertolda Brechta. I u hrvatskoj književnosti imamo primjera obrade tog motiva, posljednji je Krentova Antigona Mi re Gavrana. Na nju se nastavlja Hrvatska Antigona Miroslava Medimorca.

Hrvatska Antigona događa se u današnjoj Hrvatskoj, na tragičnom iskustvu Domovinskog rata i poraća, govori o relativizaciji novije hrvatske povijesti, izjednačavanju napadača i branitelja, nametanju laži, optužbama za ratne zločine, načinima manipulacije javnog mnijenja, ulozi medija i političkoj zloporabi najdubljih ljudskih osjećanja. Politika od Antigone traži da svjedoči o ratnom zločinu, odrekne se obitelji, branitelja, domovine, da laž zamijeni istinom kako bi politička korist pobijedila ljubav, bol, patnju, suosjećanje. Antigona se odlučno opire i u borbi za istinu i dostojanstvo svoga djeteta, obitelji, generala, branitelja, domovine, i iznad svega moralnog zakona, stavlja istinu ispred vlastitog života. No politika, uz pomoć glasila, i njezinu smrt pretvara u svoj uspjeh.

Tamburaški orkestar „Prekovic” iz Tukulje

Hrvatska gimnazija Miroslava Krležje ispraća svoj dvadeset i šesti naraštaj

*oprašta se stari đak, ide dalje,
zbogom moji drugovi, idem dalje*

Opraštanje maturanata u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krležje priređeno je 28. travnja, u predvorju škole. Školske klupe napuštaju: Ágota Barabás, Vjekoslav Blažetin, Steven Budai, Ergimen Edvin Djindji, Ferenc Szilárd Dobos, Nikolett Fülöp, Marina Gavranović, Bettina Gribl, Zoltán Hajdú, Éva Horváth, Jelena Jorgić, Marko Jukić, Marcell Kedves, Zsombor Kis Szabó, Ferenc Kiss, Kitti Kovács, Vesna Kovačević, Balázs Matoricz, Klaudija Milanković, Krisztina Németh, Szandra Raffai, Evelin Szerencsés, Stjepan Turul i Martin Vlašić. Sa svojom razrednicom Nadom Belajski uputili su se s torbicama i cvijećem kroz okićene učionice i hodnike, zavrili u skrivene školske kutke, zbornicu, prošli školskim dvorištem do pozornice. Zauzeli su svoja mjesta dok su ih njihove mlađe kolege s radoznalošću promatrale, a u učenici 11. razreda motrili je li njihova organizacija programa opraštanja teče u redu. U prepunome školskom predvorju okupili su

se roditelji, rođaci, prijatelji, svečanost je počastio svojom nazočnošću i predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

Obraćajući se maturantima, ravnatelj Gabor Győrvári kazao je: „Školske godine kada su neki od vas počeli u pripravnome razredu, bilo vas je 18. Iduće godine, zajedno s osmašima koji su primljeni u vaš deveti razred, ja imam zabilježenu brojku 34, a danas vas je 24! Što to znači? Da je kakvoća prevladala, ostali su oni najbolji. Naravno, sve ćete to potvrditi i na maturalskim ispitima, na ispitima zrelosti. Kada naši maturanti završavaju svoje školovanje u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krležje, njihova škola slavi svoj 60. rodendan. Nakon 60 godina djelovanja pod lokalnom upravom, prelazi u održavanje Hrvatske državne samouprave, praktički u održavanje hrvatske zajednice u Mađarskoj.

Dragi maturanti, vi ćete lako zapamtiti te

hrvatskim nastavnim jezikom) spada već u tu kategoriju. No blizu je tomu i razdoblje od 12 godina, što je čak jedna petina toga, koliko su neki od vas proveli u Hrvatskoj školi. A hoće li to biti stvarno naglašeni dio povijesti, o tome ćete se pobrinuti i vi sami. Jer već svaki učenik našega petog razreda zna, da čim jedna povijesna ličnost odigra svoju pripadajuću ulogu, kasnije napominje se njegovo rodno mjesto, škola, itd. I prije nego kaže netko da pretjerujem, morate se složiti s time da su snovi i ambicije često slični, a i mi se nadamo da smo pružili bar jedan manji dio pomoći njihovom ostvarenju. Za koliko je to bilo dovoljno, to ćemo kasnije vidjeti, ali današnji je dan dovoljno svečan za to da svi vi budete ispraćeni kao budući znanstvenici, veliki političari, liječnici, inženjeri i najkreativniji predstavnici svoje struke.

Činjenica da smo svi mi dio i jedne druge

povijesti, povijesti hrvatske zajednice u Mađarskoj, nameće nam još i druge obveze. Gimnazija ispraća svoju dvadeset i šestu generaciju, čija se tradicija izgrađuje iz godine u godinu preko novih naraštaja, a čiji ste dio danas postali i vi, ponosno gleda na vas, a vi ćete svojim budućim postupcima dokazati da je sve to bilo opravdano.“

Potom su podijeljene diplome dobrima, marljivima, susretljivima, istaknutima u životu razredne zajednice, najboljim učenicima i onima koji su se istaknuli svojim učenjem, aktivnostima... Tako: za rad u razrednoj zajednici Marcellu Kedvesu, za dobro učenje i istaknutu djelatnost u razrednoj zajednici Ágoti Barabás, za postignute rezultate na polju športa Zoltánu Hajdúu, za kulturni rad Balázsu Matoriczu, za marljivo učenje Kitti Kovács, za marljivo učenje Évi Horváth, za odlično učenje Ferencu Kissu, za dobro učenje i istaknutu djelatnost u razrednoj zajednici Vesni Kovačević, za dobro učenje i primjerno zalaganje na polju kulture i športa Stjepanu Turulu. Dodijeljena je i diploma te plaketa „Najučeniku učeničkoga doma“ Martinu Vlašiću.

Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krležje dodijelio je ovogodišnju prestižnu školsku nagradu, Krležinu nagradu maturantici Jeleni Jorgić i maturantu Vjekoslavu Blažetinu za postignute rezultate tijekom 12 godina školovanja.

Poželimo maturantima sretan put u život riječima oproštajne pjesme: Na putu prema zvijezdama svaki korak moj prati sudbina, to znam, a pjesma je na usnama kao istina svih tih godina i pjevam, što poželješ bit ćeš ti ako znaš vjerovati.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Ákos Kollár

Oproštajna svečanost maturanata budimpeštanske Hrvatske gimnazije

Neka vas sreća prati na putu života

„U meni samo jedno Srce diše i jedna želja:

Letjeti! Letjeti! Letjeti!

Naviše! Sve naviše!

A ako padnem, survam se u letu,

LETIO SAM, i PRKOSIO SVIJETU!“ (Stipan Blažetin)

U predvorju budimpeštanske Hrvatske gimnazije 27. travnja priređena je oproštajna svečanost 12-ih razreda. Žarko sunce je zasjalo toga dana, a aula je bila ispunjena mirisom jorgovana. Neobična je ta svečanost, zar ne? Nosi u sebi dvojake osjećaje, tugujemo jer se završava jedno razdoblje života maturanata, jer školske klupe napušta još jedan naraštaj, ali istodobno se i veselimo. Zajedničko je to slavlje gimnazijalaca, roditelja i profesora. Nekolicina je svečara u ovoj ustanovi započela pohađati vrtić ili osnovnu školu, pojedini pak nulti razred, a potom i gimnaziju. U ovoj su školi nastali njihovi prvi crteži, ovdje su naučili napisati prva slova, ili prvu pjesmicu za Majčin dan... Zajedno su već dvanaest, pet ili četiri godine. Povezuju ih zajednički školski izleti u Zagreb, Eger, Beč, i maturalac u Dubrovnik. Tijekom ovih godina nastala su iskrena prijateljstva i doživotne zajedničke uspomene. Skupa su se veselili uspjesima i pružili ruku drugome pri padu. Nekada nesigurni učenici postali su odlučni mladići i djevojke, uzori mlađim naraštajima. Torbicu s kovanicom, pogačom i kapljicom vina preuzeli su gimnazijalci 12-ih razreda: Elizabeta Abraham, Viktorija Gazda, Bence Káli, Grga Pavleković, Petra Péter, Nikoleta Šabjan, Réka Sápi, Csaba Szabó, Mónika Szabó, Tomislav Sekereš, Mate Verlič, Tünde Barátki, Fružina Füzesi, Viktória Gombás, David Horvat, Vivijen Markan, Nikola Mihajlović, Cintia Nagy, Marko Rus, Matea Šahfauzer i Renata Velin. A tijekom gimnazijskih godina razrednice maturanata bile su Marija Petrić i Mirjana Karagić.

U ime škole svečarima se obratila v. d. ravnateljica Ana Gojtan, i istaknula je ovo: „Želimo znati kojim putem ćete nastaviti i dokle ćete stići. Mnogi naši učenici nam se vraćaju u posjet, pričaju nam, ili traže naš savjet. Drago bi nam bilo ako biste nastavili tu tradiciju. Jer ne smijemo zaboraviti da mi nismo samo jedna školska zajednica, nego i hrvatska narodnosna zajednica. Zajednica mladih i odraslih koje povezuje naš zajednički jezik, kultura, tradicija i vrednote. Hrvatski jezik i kultura ovdje nisu bili samo jedan predmet koji se trebao naučiti. Najviše što vam je škola pružila: vlastite nacionalne vrednote. Stoga, očuvanje hrvatskoga jezika i kulture za sve vas je poziv. Bilo gdje vas vodi sudbina, trebate biti veleposlanici, glasnogovornici, zaštitnici interesa i vrednota hrvatske kulture. Ovo je zadnja lijepa poruka škole. Budite dobri i ponosni Hrvati. Budite dobri ljudi.“ Generacija 2007–2012. također je uklesala svoje ime u zid ponosa i slave budimpeštanske Hrvatske gimnazije, primjericice Elizabeta Abraham postigla je drugo mjesto na završnici Državnog natjecanja srednjoškola iz hrvatskoga jezika i književnosti ove školske godine, dva puta postigla drugo mjesto u Budimpešti iz pjevanja, Tomislav Sekereš prvo mjesto na završnici Državnog natjecanja srednjoškola iz hrvatskoga jezika i književnosti ove školske godine, Cintia Nagy treće, Csaba Szabó peto mjesto, a lani Fružina Füzesi prvo mjesto, Marko Rus drugo mjesto, uspješne glumice i recitatorice Matea Šahfauzer, Renata Velin, na

športskom polju u odbojci na Zugló kupu prvo mjesto Mate Verlič i Mónika Szabó, prvak u vaterpolu Mađarske Grga Pavleković, ili u borilačkim vještinama Bence Káli, mnoga lica smo susreli i na literarnoj sceni Hrvatske škole. I tko zna, možda jednoga dana oni će biti među publikom školske priredbe. Po staroj tradiciji, s pjesmama na hrvatskome i mađarskome jeziku, recitacijom te plesovima od maturanata su se oprostili gimnazijalci 11. razreda, a oproštajne govore su pročitale Ilderina Kovačević i Nerina Petrevsky. No kada je zapjevala Elizabeta Abraham, „slavuj“ ustanove, krenuše i suze po licima svečara. U ime maturanata oproštajni govor na hrvatskom čitala je Fružina Füzesi, a na mađarskom jeziku Cintia Nagy. „Mladež je uvijek bila luč čovječanstva, mi smo ti koji vodimo ostale na nove putove, nalazimo nove mogućnosti, pronalazimo nove ideje i ne gledamo u prošlost. Ne bojimo se budućnosti, ali intenzivno doživljavamo sadašnji trenutak koji nas vodi dalje na putu na kojem ne poznamo riječ nemoguće. Mi ćemo, nadamo se, uvijek ustati sa dna i ponovno krenuti ako je potrebno. Nemojte se predati, to savjetujemo i mlađim generacijama, sve se događa s razlogom i ne dajte nikome da vam oduzima entuzijazam. Za kraj bih citirala riječi Stipana Blažetina, jednog od naših učitelja koji je najbolje izrazio naš zajednički stav: „U meni samo jedno Srce diše i jedna želja: / Letjeti! Letjeti! Letjeti! / Naviše! Sve naviše! / A ako padnem, survam se u letu, /

LETIO SAM, i PRKOSIO SVIJETU!“ – istaknula je gimnazijalka 12.a razreda Fružina Füzesi.

S osmijehom na licu pratili smo zajedničko fotografiranje 12-ih razreda, zavezala se još jedna vrpca na HOŠIG-ov stijeg, zapjevala zajednička oproštajna pjesma. Dragi maturanti, želimo vam puno uspjeha, smijeha i zadovoljstva u budućnosti!

k. g.

KAŠAD – Kako saznaje Hrvatski glasnik, mjesna i Hrvatska samouprava sela Kašada slavili su 29. travnja kod jezera na ulazu u naselje. Uoči prvoga svibnja organiziran i su programi za sve dobi.

STARIN – Svetak i blagdan Svetog Ivana Nepomuka proštenje je u Starinu. Tako će se 16. svibnja ondje održati misa, a njoj će sudjelovati i pečuški biskup György Udvardy. Biskupska misa počinje u 11 sati.

JUD – Dana 12. svibnja u judskoj crkvi, s početkom u 16 sati bit će misa za hodočasnike koji su na čelu s pečuškim biskupom toga dana hodočastili od Pečuha do Juda. M isu će pjevati i Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe.

KANIŽA – Taj pomurski grad ima čak 11 prijateljskih gradova po svijetu, među njima je najbliži Čakovec, s kojim održava vrlo dobre veze na kulturnom polju. Na tradicionalnim Danima Europe – susretu građana prijateljskih gradova, koji se održavaju od 9. do 12. svibnja, bit će niz programa sa sudjelovanjem umjetnika, kulturnih skupina iz Međimurske županije. Tijekom kulturnih programa tijekom četiri dana nastupat će Čakovečki Big Band, Diksiland Band, KUD Mihovljan i KUD Žiškovec.

UMOK – Kako nas je informirao načelnik ovoga sela Attila Horvat, od 18. majuša, petka kod njih gostuje prijateljsko društvo KUD Januševac iz Savskoga Marofa. Prvi dan uvečer od 19 uri je skupni kulturni program, potom druženje, kako je to moglo biti, do ranoga svitanja. U subotu je službeni svetak u cijeloj pokrajini, pokidob se svečuje Dan svitskoga jerbinstva i svako selo predstavlja svoje bogatstvo s različitim događajima. Umok u Seoskoj kući je otvorio prlje dva tajeodne Seosku tradicionalnu krčmu za ku je napisalo i dobilo Leader-naticanje Hrvatsko kulturno društvo Kajkavci. Prodaju se samo domaći specijaliteti tako u jilu kot i u pilu, a imaju i jelovnik na hrvatskom jeziku. Nova dika Umočanov je otprta svaki dan, od 10 do 21 uri, vikendom do 22 uri. Ovde će imati svečani objed hrvatski prijatelji zajedno s domaćini, a potom će odigrati prijateljsku utakmicu. Tovarushi će se strefiti toga vikenda jur po dvanaesti put, a kljetu će se Umočani ganuti u Hrvatsku.

NARDA – Povodom Dana ognjogasecv Sv. Florijana, 5. majuša, u subotu su gostovali nardanski fajbegari kod prijateljev u Čembi. Na velikom spravišču ognjogasecv bilo je kih 300 vitezov ognja iz cijele krajine, prvenstveno iz Austrije.

„Večeras je naša fešta“

Pod tim je naslovom 21. travnja priređena Hrvatska večer i plesničica (bal) u Daranju, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave. Večer su otvorili KUD-ovi „Drava“ iz Lukovišća i „Podravina“ iz Barče. S veselim podravskim bečarcima i živahnim plesovima uspjelo je udovoljiti riječima organizatora koji su imali za cilj, kako je na pozivnici pisalo, „dostojno proslaviti dolazak proljeća“. Nakon

izvršne večere i podravskih kolača zaplesalo se kolo, drmeš, križanje, te mnogi drugi plesovi, nizale su se mnoge poznate pjesme s omiljenim bečarcima, pa je večer protekla u veselom ozračju sve do sitnih sati, kada su i najuporniji gosti ispraćeni s tamburašima Orkestra Vizin, koji su cijele večeri pokušali udovoljiti svim glazbenim željama.

Vesna Velin

Natječaj za „Festival bunjevački pisama 2012“

Subotička Hrvatska glazbena udruga «Festival bunjevački pisama» raspisuje natječaj za skladbe koje će se izvesti na XII. Festivalu bunjevački pisama u rujnu 2012. godine. Cilj je Festivala promicanje i popularizacija nove bunjevačke pjesme i poticaj svima, osobito mladima da i sami pridonesu očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda. Što se tiče uvjeta natječaja, tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih bunjevačkih Hrvata, tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom, pjesma može imati od tri do četiri kitice i trajati od tri do pet minuta. Melodiju, akorde i tekst treba dostaviti u dva primjerka, a uz njih obvezatno dostaviti i demo-snimku. Radovi prethodno ne smiju biti izvođeni, jedan autor može dostaviti najviše tri skladbe, a primljeni se radovi ne vraćaju. Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora i kontakt-telefon) moraju

biti u posebnoj, zatvorenoj omotnici. Nakon odabira najboljih radova, stručno će povjerenstvo autore izvjestiti o rezultatima. Festival se organizira isključivo na dragovoljnim načelima, pa se radovi neće novčano nagraditi. Autor skladbe, koja je odabrana za izvedbu na Festivalu, samim njezinim slanjem daje svoj neopoziv pristanak da se ona studijski snimi i izda na nosaču zvuka i videozapisa radi popularizacije Festivala. Skladbe slati na adresu: Vojislav Temunović, Skerličeva 17, Subotica, s naznakom «Za XII. Festival bunjevački pisama», ili na adresu: Hrvatska glazbena udruga «Festival bunjevački pisama», Lajosa Jođa 4a, Subotica. Skladbe se mogu poslati i Internetom na elektroničku poštu vojot@open.telekom.rs. Ta je e-mail adresa zaštićena od spam-robotu, nije vidljiva ako ste isključili JavaScript. Natječaj je otvoren do 31. svibnja.

Maturalac

Svake godine u travnju, prije ili poslije Uskrsa, maturanti Gimnazije Miroslava Krležu kreću na maturalac. Ove je godine 12. razred, učenici maturanti, izuzev dvije učenice, krenuo 1. travnja na svoj zadnji zajednički razredni izlet. Ovom „ludom“ razredu nije bilo teško podnijeti putovanje od Pečuha do Rijeke. Naravno, kraće stanke su im trebali osigurati na benzinskim crpkama, ali na putu nije bilo nikakvih problema, svi smo stigli zdravo i veselo u Rijeku. S nama su uživali i naša razrednica Nada Belajski i ravnatelj Gabor Győrvári.

Foto: Ferenc Szilárd Dobos, „Krežin“ maturant

Prvo smo zauzeli smještaj u tamošnjem učeničkom domu, nismo imali previše vremena za odmor jer su nas čekali u Mošćenicama. Ondje smo doznali kako su naši preci pravili maslinovo ulje, a prof. Gabor Győrvári sredio nam je i to da možemo kušati odličnu medicu i rakiju od limuna. Dakako, neki su dečki mislili, kada smo već na obali najljepšeg mora na svijetu, treba se i okupati, unatoč hladnoći. Ponijeli su sa sobom na put i kupaće gaće, no u Mošćenice jedino sam ih ja sa sobom uzeo, pa sam „smočio u more svoj prst“. Prvi dan smo okrunili večerom u domu i zabavom u sobama, vicevima, ping-pongom, kartanjem. Naravno, ostali smo dugo na nogama tako da nam je sljedeći dan bilo veoma teško ustati. Zazvonili su telefoni, ali za svaki slučaj i profesori su nas došli buditi. Nakon doručka uzeli smo lanč-pakete, sjeli u autobus i krenuli na povijesno putovanje gdje smo sreli djelatnost glagoljaša Ćirila i Metoda i poblizje upoznali staroslavensko pismo. Na kraju Aleje glagoljaša ipak smo svi uspjeli stati u najmanji grad svijeta, u Hum. Ondje smo pojeli i svoje lanč-pakete i pripremili se na svemirsku pustolovinu koja nas je čekala u Pazinu i tamošnjoj zvjezdarnici. Nakon nebeskih visina pali smo u dubok mrak i našli se u Jami Baradina gdje smo se upoznali s čudnim stvorenjem zvanim „čovječja ribica“. Ta je životinja vodozemac, a ipak cijeli svoj život živi u vodi i ne izlazi na površinu špilje. Na istome mjestu su uredili i Muzej traktora. Momci su bili oduševljeni, sjeli na sjedala traktorskih grdosija i uzorali u mislima polja, a cure su imale zadatak da „oranje“ zabilježe fotkom. Posljednji program drugog dana izleta bio je posjet Eufrazijevoj bazilici u

Poreču. Iskoristivši slobodno vrijeme, neki su otišli na šetnju u grad, a neki sjeli na obalu mora i uživali u pogledu na beskrajnu morskpu pučinu. Vrativši se u učenički dom, pojeli smo večeru, okupili se i dugo razgovarali. Treći dan izleta, već rano ujutro, imali smo osjećaj kao da smo i preskočili doručak, jer smo se probudili tek u Fažanima, malome mjestu odakle nas je brod odveo u Nacionalni park Brijune. Prošetali smo stazama kojima je šetao i Josip Broz Tito i skužili kako je život „visokih“ političara u svakom vremenu bio savršen. Kiša nas je otprtila u pulski amfiteatar, ali srećom nije trebala oprati krv s rimskog mramora jer su gladijatori toga dana baš bili na godišnjem. Ostatak dana proveli smo u Rovinju šetajući se gradom. U povratku prema Rijeci stali smo u jednom supermarketu i svi smo mogli kupiti svoje omiljene čokolade, sokove i kavu Franck. Zadnju večer smo ostali najdulje na tabanima i tulumarili tako da smo dosta kasno legli. Posljednji dan nas je probudila bura koja je tutnjila na kuli Nehaj. Kula je ipak čvrsto odbila napade jadranskog vjetrova isto tako lako kao i napade silnih turskih četa. Zadnja postaja razrednog izleta bila su Plitvička jezera koja su svakoga očarala čistoćom i ljepotom, svi smo se mi očistili u svježem zraku rijeke Plitvice. U Pečuh smo stigli kasno uvečer, opet osjećajući ono breme koje nam rame stiše, maturu. Mislim kako smo uživali u ovome divnom izletu, pogotovo zato što smo svi na tri dana zaboravili da smo maturanti koje čeka sada jedan golem izazov.

Vjekoslav Blažetin
„Krežin“ maturant

Izradila: Dijana Kovačić
iz Ficehaža

GORNJI ČETAR – Osnovna škola Gornjega Četara srdačno Vas poziva na dički festival u jačenju. GRAJAM će se održati 13. majaša, u nedjelju početo od 15 uri. Kako nas je obavistila jedna od glavnih organizatorova Ana Poljak-Šaller, dica su se i ovom prilikom javila na ovo naticanje iz Petrovoga Sela, Unde, Koljnofa, Hrvatskoga Židana i Gornjega Četara. Jačit će u dvi kategorija. U prvoj kategoriji su školarci od 1. do 4. razreda, a u drugoj kategoriji su pjevači i pjevačice gornjih razredova. Predstaviti se moraju s jednom narodnom i jednom zabavnom jačkom.

MLINARCI – U organizaciji Hrvatske samouprave mjesta i Hrvatske samouprave Zalske županije, 3. lipnja priređuje se „Traži se zvijezda Pomurja“. Na priredbu se mogu javiti skupine, solisti s bilo kakvom izvedbom (ples, pjesma, scenska igra itd.). Jedini je uvjet da se veže uz hrvatsku kulturu i bude na hrvatskome jeziku. Prijaviti se može do 25. svibnja kod predsjednice Hrvatske samouprave gđe Kristine Geröly na telefonu 06 30 3961849 ili na e-mailu: gandroczi@freemail.hu.

KERESTUR – Udruga Zrinskih kadeta prvi put organizira Rutu „Zrinski“ do crkve Svetog Mihajla na Legradskoj gori. Ruta će se održati 2. lipnja, s početkom u 9 sati, na koju se mogu javiti družine, pojedinci, svi ljubitelji prirode i športa. Dužina rute je 30-ak kilometara i kreće se od osnovne škole, a postaje su: beleznanski ribnjaci – beleznanska crkva – tiluška crkva, crkva Sv. Mihajla – mjesto Novoga Zrina – zdenac Zrinski – keresturska osnovna škola. Na dvjema postajama bit će organiziran i kviz iz života Zrinskih. Prijaviti se može do 20. svibnja na telefonu osnovne škole.

OČENAŠ

Kaže vjeroučitelj malom Ivici:

– Izmolji Očenaš.

Ivica će nato:

– Očenaš koji jesi, mercedes mi donesi, da se sveti ime tvoje, neka bude metalik boje, u ime Oca i Sina, neka bude pun benzina, a najviše te molim, Bože, da sjedala budu od kože. Amen!

III. Cvrčak u Prisiki

Dičji i omladinski gradišćanski tamburaško-plesni festival

Za jednoljetnom stankom Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, znova se je aktiviziralo i za Koljnofom ter Hrvatskim Židanom pozvalo je najmladje Gradišćance na treći gradišćanski dičji i omladinski tamburaški, a ovom prilikom prvi put i na plesni festival 29. aprila, u nedilju. Lani obnovljeni kulturni dom Prisike ovput je bio tijesan za mnogobrojnu publiku, a pozornica premala za sve nastupajuće grupe ke su dospile u sredinu Gradišća, iz Bizonje, Hrvatskog Židana, Gornjeg Četara, Petrovog Sela, Koljnofa i Narde. Priredbu su pinezno potpomagali Hrvatska samouprava Prisike i Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. Toga dopodnevna šikalo se je šetati u narodni nošnja, nositi različita glazbala i gizdavo zasvirati zavježbanu melodiju, pokazati najnovije korake ter koreografije pred mnoštvom.

Od septembra tancaju skupa židanski školari

Tamburaši iz Gornjeg Četara

Dvourni program moderirale su Marija Kirchknopf i Mirjana Šteiner, a prvi su zasvirali na prisičkoj pozornici školari iz Bizonje kim je i u stvarnosti ovo bio prvi nastup. Ljetos su začeli svirati pod dirigiranjem Géze Szalzera, ki je negda peljao i mjesni jačkarni zbor Jorgovan. Dica iz Hrvatskoga Židana od septembra se bavu tancanjem. Peljači su im Mirjana Šteiner i Petar Horvat. Ovput su mali folkloriši veselo skaketali u koreografiji Polkica.

Hrvatsko kulturno društvo Četarci se jedno ljeto more dičiti s vlasćimi tamburaši.

Jedan dio petrovskih sviračev i jačkaric

Ovput je bila premala dvorana

U sastavu igraju školari, studenti kot i odrasćeni ki jur djelaju. Peljač im je iz Petrovoga Sela, Jandre Kovač ki im je zbližio ne samo gradišćanske melodije, nego i pjesme iz Hrvatske. Školski tancoši od 5. do 8. razreda u Petrovom Selu se računaju med najbrojnije grupe u Gradišću. Tradicionalno se vježbaju pod rukom Petra Škrapića ki doma rikta još i ovo ljeto jubilarno Hrvatsko kulturno društvo Gradišće. Sad su nam prikazali tanac Polkica, koreografiju Antona Kričkovića. Tamburaši Dvojezične škole Mihovil Naković u jur poznatoj svojoj plavoj majici su se poredali na pozornici i zasvirali su poznate koljnofske jačke s učiteljicom Ingom Klemenšić. Druga njeva garnitura sa svirači iz 5. razreda je povi-

Gosti i organizatori skupa na kraju festivala

dala, u ovom selu ni tribi se bojati, tambura je jako popularno glazbalo i med dicom.

Dički sastav od devet tamburašev u Hrvatskom Židanu djeluje od 2010. ljeta. Nje uči svaki petak u mjesnoj školi, učitelji glazbe László Farkas i Zoltán Horváth. I oni će moći svoju svirku nastaviti kasnije u odraščenoj muzičkoj grupi Židanci. Školska dica donjih razredov četarsku školu pohadjaju iz šest naselj. Dičje igre i tanci iz Hrvatske, pod naslovom Igraj kolo, naišli su na burni aplauz. Mlade uči Veronika Pezenhoffer, muzički su ih spohadjali Dičaki iz trih sel, a jačio je školski pjevački zbor.

Nardanski tamburaši se računaju jur med rutinirane svirače jer su utemeljeni u marcijušu 2007. ljeta, na poticaj mjesne Hrvatske samouprave.

Tajedno dvakrat imaju probe, treniraju ih Petrovišćani Jandre Kovač i Rajmund Filipović. Za ovu priredbu su odsvirali pjesme

Franjino kolo, Sve ptičice, Marica rožica, Bečarsko kolo i Divojačko kolo.

Petroviški tamburaši su guslali s učiteljem Rajmundom Filipovićem. Koljnofski plesači sa školnikovicom Sabinom Balog probuju. Za ovu priliku su donesli koreografiju Štefana Novaka s gradišćanskimi tanci.

Zadnji izvodjači su bili Židanski odraščeni tamburaši pod imenom Židanci. Ovo tamburaško društvo je osnovano u jeseni 2007. ljeta s voditeljem Petrom Hutterom. Oduševljeni mladi s velikim elanom sviraju ne samo narodne pjesme, nego i modernije zabavne jačke, uz to su pred kratkim postali i muzički spohadjajući Hrvatskog kulturnog društva Čakavci.

Ovput su vrlo modernom instrumentacijom predstavili poznate kompozicije iz Hrvatske. Oko sto najmladjih gradišćanskih tamburašev sa skupnom jačkom se je oprostilo od zahvalne publike, Prisike i brojnih prijateljev.

-Tiho-

Tamburaško društvo iz Narde

Omladinski tamburaški sastav Židanci

XXXV. Međunarodni festival hrvatske tamburaške glazbe

Hrvatski tamburaški savez u Osijeku organizira XXXV. Međunarodni festival hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku. Festival će biti održan od 11. do 20. svibnja. Ove će godine XXXV. MFHTG okupiti dvadesetak tamburaških orkestara. Otvorenje Festivala je u Osijeku 11. svibnja u 20 sati u Hrvatskome narodnom kazalištu, a tijekom Festivala orkestri će se predstaviti publici u Feričancima, Somboru, Pečuhu (18. svibnja u školi Miroslava Krležje) i Našicama u kojima će biti i svečano zatvaranje uz proglašenje rezultata, 20. svibnja. STD Paje Kolarića utemeljitelj je Međunarodnoga festivala hrvatske tamburaške glazbe koji se održava od 1961. godine.

KOLJNOF – Na dvodnevni osječki tamburaški festival putuju Koljnofski tamburaši 19. majuša, u subotu. Kako nam je rekao peljač sastava Geza Völgyi ml., njevi tamburaši će nastupati u Revijalnom dijelu festivala u Našica. Rič je o petnaest mladih tamburašev, ki su jur nekoliko puta gostovali u ovom gradu Slavonije.

MOHAČ – Čitaonica mohačkih Šokaca 12. svibnja 2012. godine organizira natjecanje ribiča koje će se održati na ribičkom jezeru u Šumberku (Somberek). Prijava i opširnije obavijesti u Čitaonici i Ribičkoj trgovini „Blinker”.

Najbolja su vina ove godine stigla iz Antolovićeve podruma u Baji

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoe 20. travnja upriličena je izložba vina i proglašenje rezultata ovogodišnjeg, već XXIX. natjecanja vinara iz Baranje, u organizaciji Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe. Kada je prije tri desetak godina priređeno prvo natjecanje s desetak vinara, ono je i održano u spomenutom Klubu, poslije se održavalo po mnogim naseljima u Baranjskoj županiji u kojima žive Hrvati članovi Udruge, a ove se godine ponovno vratilo u prostorije Kluba. Skromnije nego prijašnjih godina, bar po broju prijavljenih uzoraka, natjecanje je okupilo tridesetak gazda koji su se natjecali u kategorijama bijelih, crnih vina i roze. Uzorke je vrednovao ocjenjivački sud, na čelu s poznatim enologom Istvánom Harvanom, a uz njega su bili Imre Ódor, sommelier, József Cseke te Slobodan Čapin, glavni enolog tvrtke Erdutski vinogradi. Nagrade su i ove godine osigurali Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj. Nazočne je u ime Udruge i predsjednika Ladislava Kovača, koji je, nažalost, bio odsutan, pozdravio Mišo Šarošac, voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, a potom je dr. István Havran ocijenio vinsku 2011. godinu i uzorke vina koja su sudjelovala natjecanju, obrađujući svaki uzorak posebno. Ukazao je na greške u obradi tla i tehnologije obrade vina, te čuvanja vina s nizom korisnih savjeta gazdama, u prvom redu kod prerade i pretakanja vina. Naglasio je kako je većina ovogodišnjih uzoraka nastala tradicionalnom tehnologijom pravljenja vina, koju odlikuje spontano vrenje. Nedaće klimatskih prilika u 2011. godini, sušu, u prvom su redu osjetili uzorci crnih vina koja su gubila na kakvoći, a kod bijelih vina to je manje izraženo. Uspješnija su bila bijela vina, što je ocijenjeno i kao činjenica kako su pristigli uzorci iz redova hobi vinogradara, a kod crnih vina zahtijeva se veća stručnost i dobro poznavanje tehnologije obrade grožđa i čuvanja vina. Osnovni je cilj natjecanja, naglasio je István Havran, potvrditi gazdi kako je na dobrom putu, ili mu ukazati na ono što treba popraviti te ga poljuljati u uvjerenju kako način na koji obrađuje vinovu lozu, bere i preporučuje te čuva vino i nije najbolji.

Natjecanju su gazde sudjelovale s 18 uzoraka bijelih vina od kojih je pet zlatnih, osam srebrnih, dva brončana i tri uzorka ocijenjeno zahvalnicom. Ocijenjeno je i pet uzoraka roze, od čega jedan sa zlatnom diplomom,

Antun i Gabor Antolović (na slici Antun s Mišom Heppom, predsjednikom HDS-a) proglašeni su najboljim hrvatskim vinogradarima u Mađarskoj za 2012. godinu, pripala im je glavna nagrada, bačva s izrezbarenim grbom Republike Hrvatske, dar Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu

jedan srebrnom, jedan brončanom i dva uzorka zahvalnicom. Od crnih vina natjecanju je pristiglo 13 uzoraka od kojih je jedan ocijenjen zlatnom diplomom, tri srebrnom, pet brončanom i četiri zahvalnicom. U sve tri kategorije najbolja su bila vina Gabora i Antuna Antolovića iz Baje, šardone iz 2011., pino noir roze i kabernet savinjon iz 2011. godine. Temeljem tih rezultata Antun i Gabor Antolović proglašeni su najboljim hrvatskim vinogradarima u Mađarskoj za 2012. godinu, pa im je pripala i glavna nagrada, bačva s izrezbarenim grbom Republike Hrvatske, dar Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. Ovogodišnjem natjecanju, uz vinogradare iz Baranjske županije, sudjelovali su vinogradari iz Baje, te članovi Društva prijatelja vina u Sumartonu, predsjednik udruge Lajoš Vlašić sa svojim uzorcima vina te članovi Udruge Joža Đuric i Atila Trojko. Oni su dobili pohvale za uzorke svojih vina, tako je sivom pinotu Lajoša Vlašića pripalo zlato i kosilica, dar Saveza Hrvata u Mađarskoj. Uza spomenute okupili su se vinari iz Pečuha, Kujinja, Kozara, Semelja, Mišljena, Vlašića, Olasa, Viljana... Zlatnu je diplomu dobio i uzorak Zoltána Gyuláncya, njegov rizling silvanac i pumpu, dar Hrvatske državne samouprave.

Branka Pavić Blažetin

PRIJAVI SE!

5. IZBOR HRVATSKE LJEPOTICE U MAĐARSKOJ
SZENTLŐRINC-MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
23. LIPNJA 2012.
ROK PRIJAVE
8. LIPNJA 2012.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ ÉS JELENTKEZÉSI LAP: www.szentlorinc.hu
 MŰVELŐDÉSI KÖZPONT-SZENTLŐRINC,
 TEMPLOM TÉR 1-3. tel.: 73/570-140